

[Tang Sørensen]

ved siden af inden for de første 5 år. Jeg kender i dag adskillige eksempler på landmænd, der har etableret sig inden for de sidste par år, og som i dag er i en økonomisk situation, der kræver, at de tager et fulltimejob uden for erhvervet. Det kan de efter nu gældende regler ikke få lov til, fordi de har fået en eller anden form for etableringsstøtte, og så får man det svar, når man søger om at komme ud og få et fulltimejob, at så skal etableringsstøtten eller rentetilskudsordningen, eller hvad man nu har fået, tilbagebetales. Jeg kan nævne konkrete eksempler derpå. Det er en af årsagerne til, at der er mange, der bliver bragt yderligere ud i vanskeligheder.

Hr. Westh nævner 30-40 pct., som står i betænkningen som værende bylandmænd, der har købt ejendomme op til 1979. Jeg tror ikke, de 30-40 pct. er bylandmænd. Det er folk, der måske har en eller anden relation til landbrugserhvervet, måske også har arbejdet i erhvervet i nogle år, men som ikke opfylder de normer, der nu engang er sat for at blive kaldt landmand. De egentlige bylandmænd, nemlig sparekassedirektøren, arkitekten og tandlægen, eller hvem det nu er, der finder på at købe sig en mindre ejendom eller et lille gods, er der ikke ret mange af, så de når slet ikke op på de 30-40 pct.

Nej, det, der har været problemet – det vil jeg måske give socialdemokratiet en vis ret i – er nabokøbene. Når en gård var til salg, så holdt der, hvis vi går bare nogle ganske få år tilbage, 50 biler inde på gårdspladsen, inden der var gået en time. De 10 af dem var de omkringliggende naboer, som ønskede at købe ejendommen. Det var måske et problem. Men det er ikke de egentlige bylandmænd – som man fra socialdemokratiets side forsøger at skyde skylden på – der er årsagen til problemet i dag.

Vi mener heller ikke, at man med dette lovforslag har løst landbrugets aktuelle, akutte problemer. Men en af de små sten, der ligger på vejen, skal ryddes væk. Landbrugserhvervet kan fremover få bedre vilkår at arbejde under, når vi får flyttet alle de andre sten, der også ligger i vejen.

Alfred Hansen (DR):

Fri etableringsret og statsgrundskyld hører meget nøje sammen. Vi har den opfattelse i

retsforbundet, at enhver, der ønsker at erhverve sig et hus eller en landbrugsejendom eller fabrik, eller hvad det måtte være, naturligvis også skal have lov dertil, men vi erkender, at vi kun har 44.000 km² jord her i Danmark, og hvis nogle ønsker at beslaglægge et stykke jord i Danmark, må de betale en leje til samfundet for den jord, de beslaglægger.

Hvis en bylandmand ønsker at købe en gård, vil vi fra retsforbundets side ikke blande os i, om denne bylandmand vil spille golf, dyrke kartofler, dyrke roer eller dyrke korn, men jeg er overbevist om, at hvis man har en jordafgift, som skal betales til samfundet, så skal den, der erhverver en landbrugsejendom, nok få lyst til at producere på sin jord fremfor at spille golf.

Jeg siger da tak for den udstrakte hånd fra ministeren, nemlig at vi skulle skynde os at vedtage en lov om indførelse af statsgrundskyld, før vi vedtager loven om fri etableringsret i landbruget. Det, jeg har været vidne til de sidste 4 år; er, at vi faktisk kun venter på regeringspartiet, socialdemokratiet, med hensyn til at få en statsgrundskyld indført.

Jeg tror faktisk, at der i dette ting er flertal for en statsgrundskyld for al jord, ikke kun landbrugsjord, men landbrugsjord såvel som byjord. Det er mit indtryk, at det alene er socialdemokratiet, der ved sin valne holdning på dette punkt har været årsag til, at vi ikke for længst har fået vedtaget noget sådant.

Jeg vil gerne spørge ministeren: hvis vi nu får gang i hjulene igen, som regeringen ved passende lejligheder påstår vi gør, hvis dens politik får lov til at slå igennem og der kommer gang i produktionen, tror ministeren så ikke, at priserne på landbrugsejendomme vil stige, i det øjeblik vi får et økonomisk opsving? Og er ministeren enig i, at en jordafgift vil virke dæmpende på priserne på landbrugsejendomme såvel som på jord i byudviklingsområder?

Jeg synes nok, at det her hører meget nøje sammen. Enhver, der ønsker at etablere sig, skal selvfølgelig have lov til det, men vi må bare sikre os, at der ikke finder prisstigninger sted, som der ingen produktion ligger bag ved.

Grove (KF):